



> FOR SOCIETY

TALK OF THE TOWN: 'DRONES: INNOVATIE IN DE LEEFOMGEVING!'

Breda

7 april 2025 – Avans Hogeschool, Hogeschoollaan 1 Breda

20.15u – 21.00u

Mr. Dr. Bart Wernaart, professor Moral Design Strategy

Drs. Ing. Linda Hofman, Social Moral Futures Researcher



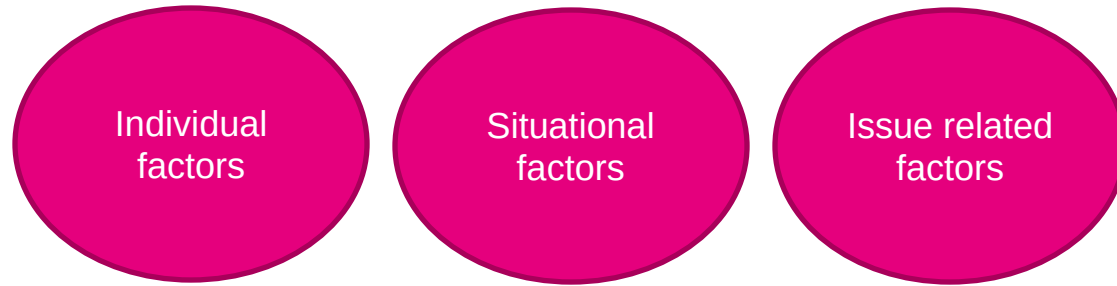
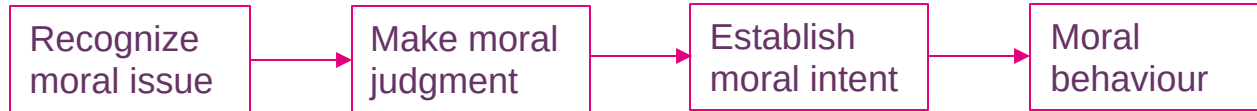
> FOR SOCIETY

TECHNOLOGIE, MAATSCHAPPIJ EN ETHIEK

BART WERNAART

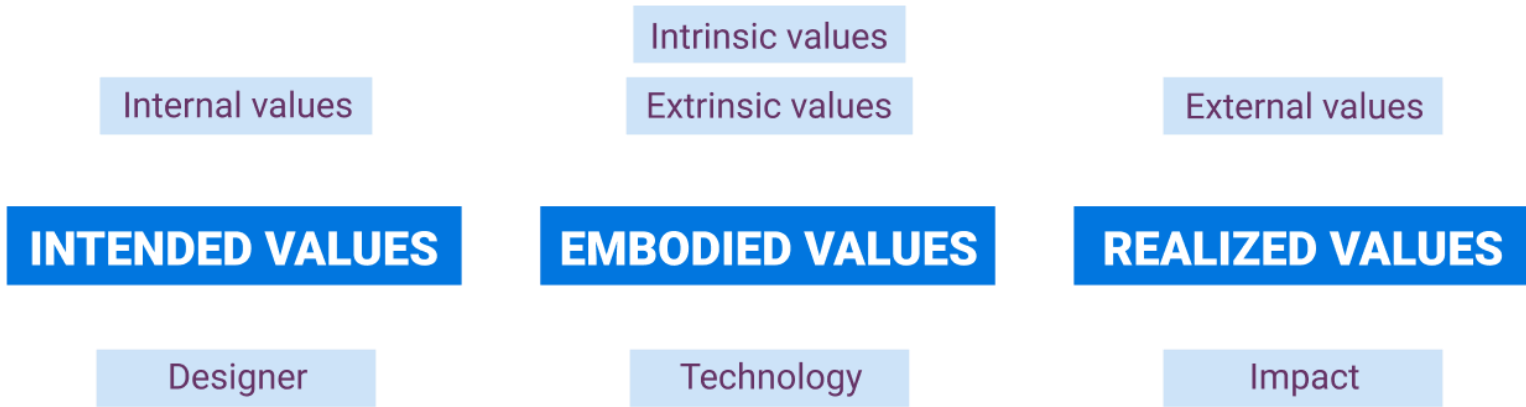


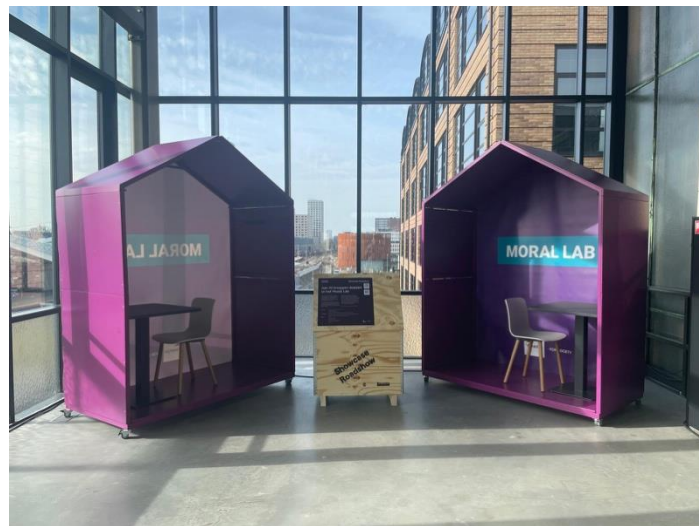
AI gegenereerde afbeelding





AI gegenereerde afbeelding





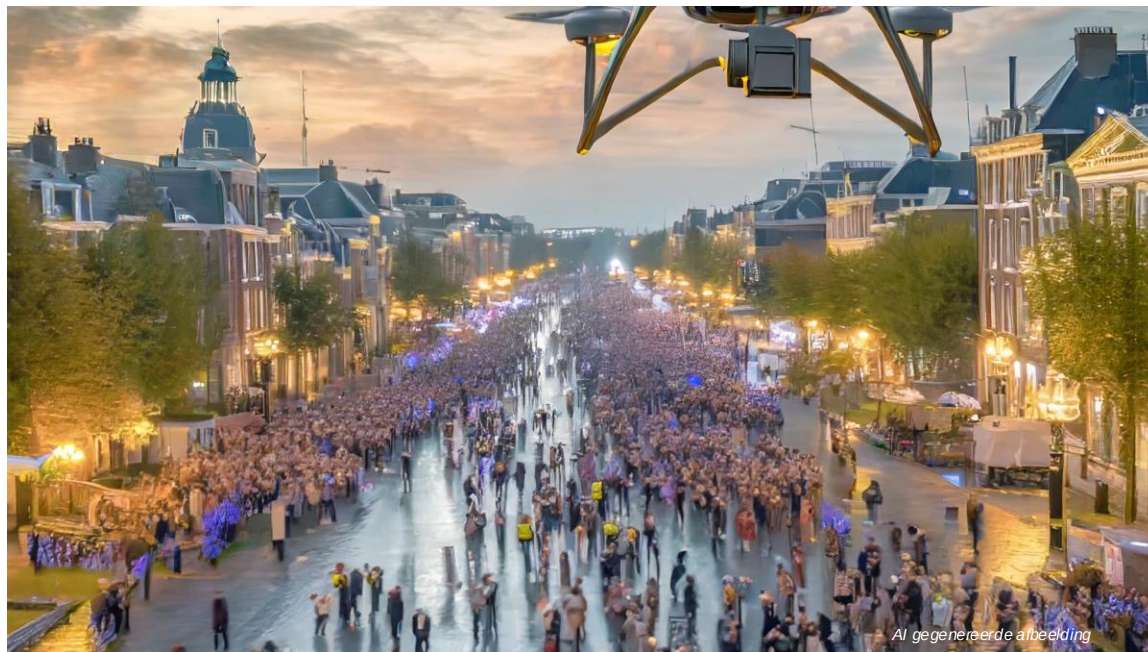




> FOR SOCIETY

MORAL DATA CITY HUNT

LINDA HOFMAN



AI gegenereerde afbeelding

VR Moral Lab: Drones in de slimme stad van de toekomst

Gesubsidieerd project met 6 externe partners;

Looptijd september 2023-September 2024;

Doel was om design-principes te achterhalen wanneer respondenten worden ingezet als co-designers.

Onderzoek door Iris van Hest, Msc. en Bart Wernaart PhD.

MORAL SMART CITIES



PARTNERS











Gemeentes



 UNIVERSITY OF TWENTE

 Universiteit Utrecht

 UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

 SAXION Hogescholen

Kennisinstellingen



 The Connection

 FUTURE CITY foundation

Stichtingen




 OMROEP BRABANT

 DUIC

 twente

Mediaorganisatie


 LUND UNIVERSITY

 KU LEUVEN

 Cégep André-Laurendeau

Internationaal kennisnetwerk

Experts:

“Drones onvermijdelijk in de slimme stad van de toekomst”

Hest, I, Wernaart, B. (2024). Eindrapportage Responsible Drones. Kiem.



AI gegenereerde afbeelding

MORAL DATA CITY HUNT METHOD



Bottom up
approach



Agreement
vs. friction



Stretch moral
imagination



Heterogeneous
group of citizens



Techno-ethics
in politics

VOORBEREIDEN



Onderzoek je technologie

- o Lees
- o Kijk
- o Luister
- o Praat met

UITVOEREN



Moral Lab

- o Leg dilemma voor
- o Deelnemer kiest moreel door te 'swipen'



Open interviews

- o Bevraag de morele keuzes
- o Ga in gesprek over de keuzes en kom achter 'het waarom'.

ANALYSEREN



Breng meerdere morele grenzen en verbonden waarden in kaart door inhoudsanalyse en taalanalyse met **Vaardenwoordenboek**

VERWACHTE TOEKOMST

Wie technologie heeft bedacht?
(persoon en organisatie) Hoe de
technologie is ontstaan?
(geschiedenis) Waarvan de
technologie is gemaakt?
(Grondstoffen) Wat heeft de
technologie nodig om te kunnen
functioneren? (Data, energie, andere
grondstoffen) Welke bedrijven
verdienen geld aan de technologie?
Hoe verdienen bedrijven geld aan de
technologie?

Wat is de
technologie?
Hoe kan de
technologie
worden gebruikt?

GEWENSTE TOEKOMST

Wat is er anders
aan de
technologie
vanuit een
gewenst
toekomstbeeld

Welke
ontwikkelingen
helpen om mijn
gewenste
toekomst te
creëren?

Waar ben je
bang voor?

Hoe verwacht
je dat de
toekomst
eruitziet met
deze
technologie?

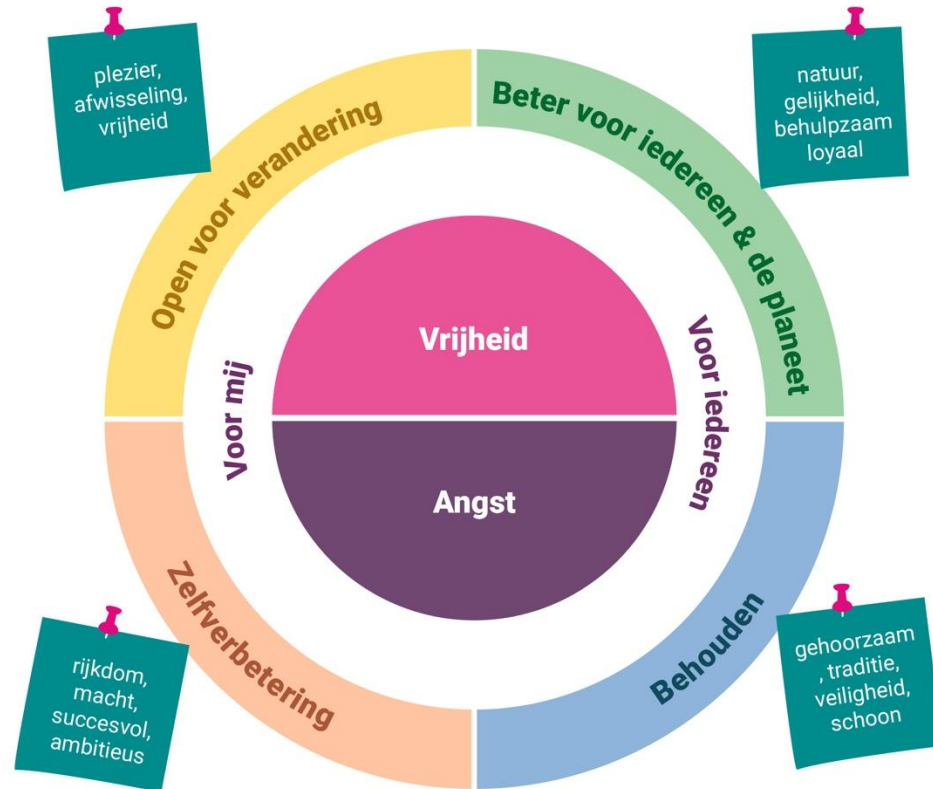
Waar hoop je
op?

Hoe zou je willen
dat de toekomst
eruitziet als deze
technologie
verder wordt
ontwikkeld?

WAAR PASSEN JOUW TWEE TOEKOMSTEN?

PLAK ZE IN EEN VAN DEZE KWADRANTEN

Kok A. - Fontys Lectoraat Moral Design Strategy



Onderzoek Responsible Drones (2024)

Scenario 1: Hulpdienst-drone

Respondenten kunnen spelen met het designelement hoogte van de drones.
Dilemma 1: Ik zou drones voor transport van donororganen in de stad accepteren, zolang de drones geen camerabeelden opslaan.

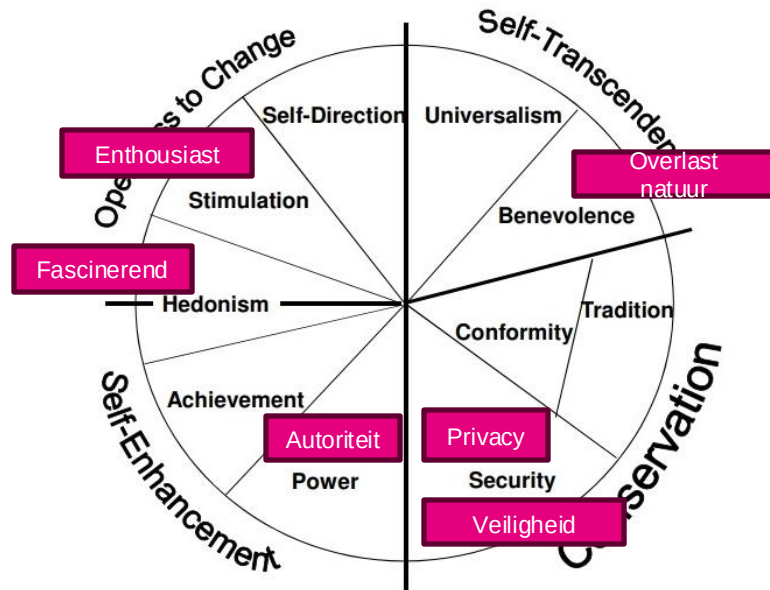
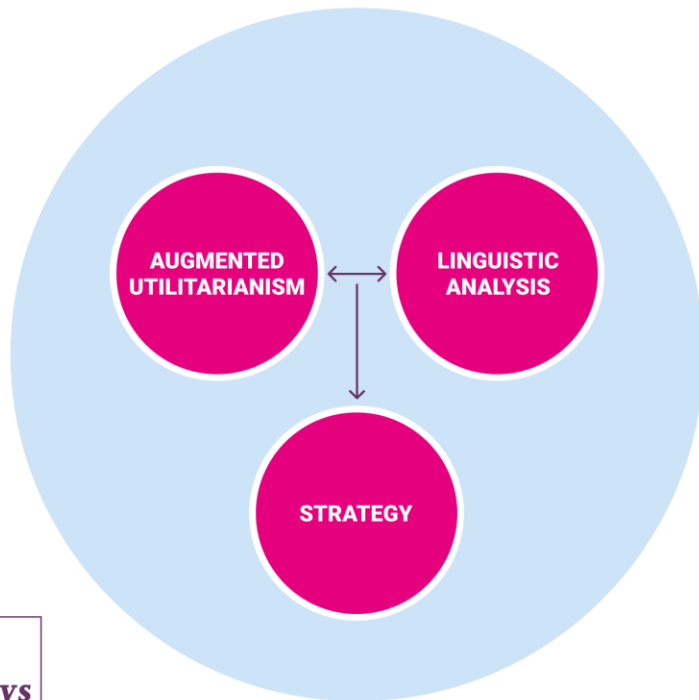
Scenario 2: Postpakket-drone

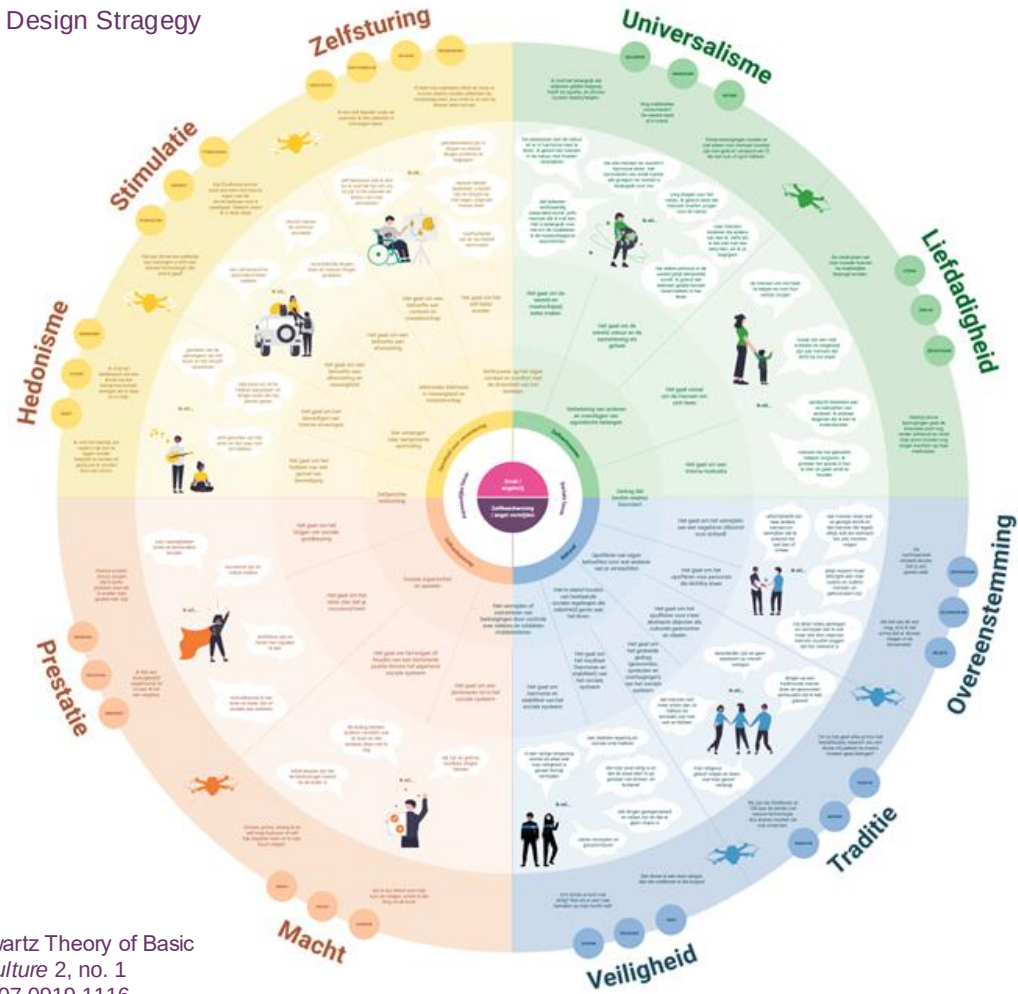
Respondenten kunnen spelen met het designelement vliegroutes van de drones.
Dilemma 2: Ik vind het goed wanneer een drone over de openbare weg vliegt, maar niet over gebouwen en woningen.



Onderzoeksuitkomsten responsible drone case

Hest, I, Wernaart, B. (2024). Eindrapportage Responsible Drones. Kiem.





Schwartz, Shalom H. "An Overview of the Schwartz Theory of Basic Values." *Online Readings in Psychology and Culture* 2, no. 1 (December 1, 2012). <https://doi.org/10.9707/2307-0919.1116>.



Toekomst 'drone'



AI gegenereerde afbeeldingen

Instructions

Go to

www.menti.com

Enter the code

2788 5318



Or use QR code



› FOR SOCIETY

Lectoraat Moral Design Strategy | Fontys Hogeschool
Bart Wernaart | B.Wernaart@fontys.nl
Linda Hofman | L.Hofman@fontys.nl